

OBSAH

Agrotechnikou ve vinici proti suchu	2
Posouzení vlivu úpravy příkrmenného pásu na ekologické, analytické a uvologické charakteristiky u odrůdy Tramín červený	4
Základní látka – Přeslička rolní	9
Hodnocení těkavých aromatických sloučenin dvou kultivarů révy vinné z oblasti Pálavy během	10
Portfolio společnosti Certis Belchim do nejtvrdějších podmínek: Efektivní ochrana vinné révy	14
AGRI-PRECISION přináší do vinic a sadů nový portálový robot TED	16
Z historie aneb Putování po vinařských obcích: Hodonín	18
Ing. František Muška, Ph.D. Komora zemědělských poradců ČR	22
Kázání ve vinici pod Svatým kopečkem s důrazem na udržitelnost a efektivitu	24
Dejiny psané sudmi – I.	26
JAROVÍN vyhlásil nejlepší domácí růžová a perlivá vína	30
V Šardicích se konal již 9. ročník přehlídky PIWI odrůd a Hibernál Fórum	32
Celostátní výstava vín Českého zahrádkářského svazu s mezinárodní účastí 2024 letos v Praze a Olomouci	34
Společnost BS vinařské potřeby pozvala zákazníky na prohlídku svého areálu	36
Za vínem do Znojma přijelo na patnáct tisíc fajnšmekrů	38
Pod hradem Karlštejn 105 let udržují a rozmnožují genofond révy vinné	40
na Techagru novinky pro vinohradníky a sadaře....	44
Švýcarští ALPEN rozšiřují nabídku elektrického nářadí	46
Jak na meziřadí vinic a sadů za pomoci rotační plečky BUSATM	48
Aktuální přehled ochrany sadů a vinic v červnu a červenci 2024	50
Nové hvězdy mezi meruňkami	56
Sortiment velmi raných až raných odrůd meruněk pro komerční produkci	58
Nové odrůdy angreštu	60
Vzpomínka na Prof. Vojtěcha Řezníčka	63
Ovocnictví za Velké války 1914–1918 (díl XI.)	64
Novela zákona 334/1992 Sb. o ochraně ZPF umožní zavést agrovoltaiiku v ČR	66
Čipy, hotely pro včely samotářky a čmelíny... Ovocnáři a včelaři k sobě patří	68
Kůrovec <i>Dryocoetes himalayensis</i> Strohmeier, 1908 ...	70
Možnosti monitoringu škůdců v ovocných sadech ...	72
Úspěšné Pomologie z vydavatelství Agriprint	77



VINAŘ – SADAŘ VINÁŘ – OVOCINÁŘ

odborný časopis pro vinohradníky, vinaře a ovocnáře, dvouměsíčník, číslo 3, ročník 2024, datum vydání 20. 6. 2024

Vydavatel:
AGRIPRINT s r.o.
Wellnerova 7, 779 00 Olomouc
IČ 29308755

Redakční rada:
prof. Ing. Patrik Burg, Ph.D., prof. Ing. Pavel Zemánek, Ph.D., Ing. Pavel Pastorek, doc. Ing. Josef Sus, CSc., Ing. Roman Chaloupka, Ing. Michal Vokřál, CSc., Ing. Petr Hynek

Redakce:
Petr Hynek, mob.: 777 667 041,
hynek2012@seznam.cz

Inzerce:
Petr Hynek, mob.: 777 667 041,
hynek2012@seznam.cz

Grafické zpracování:
Martin Tomáščík, studio@agriprint.cz

Foto na titulní straně:
Markéta Šedivá, JAROVÍN 2024

Předplatné CZ:
Předplatné (6 čísel/rok 480 Kč/19 €)

obchodni@agriprint.cz, mob.: 774 774 282
www.agriprint.cz

ISSN 1804-3054
MK ČR E 19736

EDITORIAL

Přijít s řešením

Rozmohl se nám tu takový nešvar, dalo by se říci slovy klasika, když mluvíme o klučení ovocných sadů na jedné straně a zvyšujícím se dovozu ovoce na straně druhé. Letošní mrazy ovocnářům opět prohloubily vrásky, ztráty budou opravdu značné. Ale co v naší krajině zbyde, pokud vykáčíme další miliony stromů? Řepkových polí už máme dost a fotovoltaických elektráren na polích taky. Obchodním řetězcům je to jedno, ve většině případů mají jak své zahraniční vlastníky, tak dodavatele.

Ale je řešením celé situace částečná náhrada škod ze strany státu, případně vykáčení dalších ploch? Mám pocit, že naši předkové toho o zemědělství věděli snad více, než dokážeme v dnešní době s nejmodernější technikou a vědomostmi. Opravdové řešení hledá cesty, jak se vyhnout rizikům, eliminovat škody, diferencovat zdroje příjmů... Lze začít třeba výběrem vhodných odrůd, výběrem chráněných lokalit, zajištěním vhodné ochrany, závlahy apod. Nedostatek pracovních sil se již mnohde řeší pořízením moderní techniky, která dnes zvládne většinu pracovních operací v sadu i ve vinohradu. Pořizovací náklady jsou možná vyšší, ale lidská práce je taky drahá a navíc mnohdy nespolehlivá.

Řešením nejsou nadávky na politiku, počasi či konkurenci. Řešení spočívá v konceptuální znalosti zemědělství, respektu k podnebí a krajině, to věděli už i naši předkové. A dokázali uživit tento národ.

Všechno to začíná v rodině a ve školství. Možná kdyby každé dítě mělo možnost přijít do styku s půdou a starostí o ni, jak to bylo v minulosti běžné, že by to zemědělství u nás vypadalo jinak. Dnešní mládež je zvyklá si všechno najít na internetu – ale opravdické jablko či chutný hrozen nevygooglíš, to si musíš vypěstovat...

Nedávně Kázání ve vinici bylo zaměřeno na udržitelnost, efektivní hospodaření a také na automatizaci a nahrazení nedostatku pracovní síly ve vinohradnictví a sadařství. To všechno jsou také cesty k řešení problémů současného zemědělství.

Je potěšující, že i dnes se najdou lidé, kteří opustí svět byznysu a kanceláří a vrhnou se po hlavě do hospodaření s půdou. Možná jim to dává víc, když vidí, že pod jejich rukama něco hmatatelného roste, voní a chutná. O jednom z takových případů se dočtete v tomto vydání našeho časopisu. Manželé Vondrákovi opustili kancelář a založili bezinkový sad. Kež je více takových případů, kež by si současná generace uvědomila, že péče o půdu je ta nejcennější deviza a vklad pro příští generace. Než bude pozdě.

Řešením nejsou další supermarketky a tisíce kamionů dovážejících ovoce a víno z cizích zemí. Musíme začít u sebe, na vlastní půdě, sadu, vinici. A u vlastních dětí.

Přeji vám pěkné léto a bohatou sklizeň.

Petr Hynek

Posouzení vlivu úpravy příkmenného pásu na ekologické, analytické a uvologické charakteristiky u odrůdy Tramín červený



An assessment of the impact of vineyard under-vine floor management on the the ecological, analytical and uvological indicators of the Traminer variety

Ing. Radek Sotolář, Ph.D., Doc. Tomáš Kopta, Ph.D.
Ústav vinohradnictví a vinařství Zahradnické fakulty Lednice,
Mendelova univerzita v Brně

Abstrakt

Studie se zaměřila na posouzení ošetřování příkmenného pásu u 7 různých variant po dvou letech u odrůdy Tramín červený na výnosové, uvologické a analytické parametry sklízených hroznů, včetně některých vybraných vlivů na biotop vinice. Z ekologického hlediska vycházely nejlépe varianty s pokryvem. Dle nejvyššího výnosu pak varianty s ozeleněním mixem jetelovin, organický mulč a využití herbicidního pásu. Nejvyšší obsah asimilovatelného dusíku v hroznech dosáhla varianta s mulčem, nejvyšší cukernatosti pak varianta s ozeleněním mixem jetelovin, nejvyšší obsah kyselin pak měla varianta s přirozeným ozeleněním. Optimálních parametrů u většiny sledovaných charakteristik však vykazovaly varianty s ozeleněním příkmenného pásu jetelem plazivým a varianty s textilií.

The study focused on the assessment of vineyard under-vine floor management treatment in 7 different variants after two years of the Traminer red variety on the yield, uvological and analytical parameters of the harvested grapes, including some selected effects on the vineyard habitat. From an ecological point of view, the best variants were those with plant cover (greening). According to the highest yield, variants with greening with a mix of clovers,

organic mulch and also herbicide strip. The variant with mulch achieved the highest content of assimilable nitrogen in grapes, the variant with greening with a mix of clovers had the highest sugar content, and the variant with natural greening had the highest acid content. However, variants with greening of vineyard under-vine floor management with creeping clover and the variant with textiles showed optimal parameters for most of the monitored characteristics.

Úvod

Co se týče údržby příkmenného pásu, vinaře donedávna zajímala jen nákladovost a kvalita odvedené práce. Dnes zvažujeme i udržitelnost opatření a ekologické dopady zvoleného řešení. Historicky převládal jen mechanický způsob obdělávání pásu pod keři motykou, posléze pomocí mechanizačních prostředků s použitím výkyvné nožové či diskové sekce. V době nedávné u nás dominoval i chemický způsob pomocí herbicidů půdních či listových (glyfosáty). V současnosti, zejména u ekologických směrů pěstování révy (IP, Ekoprodukce, Biodynamická produkce) se uplatňují více různé fyzikální způsoby ošetřování příkmenného pásu (zejm. proti plevelům) jako použití horké vody, elektrického proudu či různých pokryvů jako sláma, tráva, štěpka, kůra,

textilie, štěrk nebo speciální ozelenovací směsi (Šindelková a kol. 2017, Pavloušek 2018, Burg a kol. 2018, 2019 a 2022).

Metodika

Pokus proběhl na pokusné vinici ZF MENDELU v Lednici (trať Na valtické) v roce 2021–2023 (založeno roku 2021, hodnoceno v roce 2022/23 po zapojení porostů ozelenovacích směsí). Jednotlivé keře jsou vysázeny ve sponu 2,20 x 0,9 m v roce 2014 (stáří 8 let – mladé keře), na středním rýnsko-hessenském vedení s vodorovně vyvázanou tažní. Pro analytická data byla využita vysokoúčinná kapalinová chromatografie (HPLC Shimadzu), kde byl standardním způsobem stanoven obsah zkvasitelných monosacharidů v moštu (glukóza + fruktóza) a konkrétní obsah jednotlivých hlavních kyselin vinného moštu (tj. kyselina vinná, jablečná a citronová). Celkový obsah kyselin v moštu byl stanoven klasicky titračně. Pro určení cukernatosti moštu byl použit ruční refraktometr Atago (°Brix) a následně i moštoměr (°NM). pH moštu bylo stanoveno opět klasicky pomocí pHmetru WTW. Asimilovatelný dusík v moštu byl stanoven pomocí přístroje Miura One. Pro uvologická data byla při stanovení hmotnosti využity závěsné digitální váhy a laboratorní digitální váhy značky Kern. Ekologické (biotopní) srovnání bylo hodnoceno dle metodik Šindelková a kol., 2017, Ragasová a kol. 2021, Winkler a kol. 2020 a 2022, Wałg a kol. 2022.

Stručný popis jednotlivých pokusných variant s ošetřováním příkmenného pásu:

- Chemicky pomocí herbicidu Touchdown Quattro (aplikace 2 ročně, jde o neselektivní systémový listový herbicid s účinnou látkou glyfosát, určený proti širšímu spektru i víceletých plevelů jako pýr či pcháč, je klasifikován jako nebezpečný pro životní prostředí svou toxicitou pro vodní organismy)
- Mechanicky pomocí hydraulické nožové výkyvné sekce (aplikace 3x ročně, model Standard firmy Ostratický)
- Instalací netkané textilie (černá mulčovací textilie NT50BK 16100 firmy Agrotex s UV stabilizací)
- Pokryvem travního mulče (sekačkou posekaná tráva o výšce mulče 40 cm)
- Využití ozelenění monokulturou jetele plazivého
- Využití ozelenovací směsi s mixem jetelovin (dominantní druhy jsou: jetel plazivý a tollice dětelová; doplňující pak jetel zvrhlý, jetel luční, jetel inkarnát, vičeneč ligrus, úročník bolhoj a štírovník růžkatý)
- Využití přirozeného pokryvu (přirozené zaplevelení)

Výsledky

Z hlediska nákladovosti a udržitelnosti sledovaných typů ošetřování příkmenného pásu vychází velmi dobře chemické metody, které jsou z hlediska odstraňování, a hlavně potlačování, růstu plevelů výrazně lepší než mechanické způsoby. U půdních herbicidů stačí jen

Tab.1: Sledované typy ošetření příkmenného pásu a jejich vliv na různé ekologicky zaměřené faktory

	Chemický způsob - herbicid	Mechanický způsob -výkyvná sekce	ozelenovací směs	Různé pokryvy travní mulč	netkaná textilie
Náklady – počet aplikací	1-2x/nízké	2-5x/střední	2x střední až vyšší (kosení)	1x nízké (navážka)	1x nízké až střední (instalace)
Kvalita práce (redukce plevelů)	dobrá (selektce rezist. plevelů)	dobrá (selektce hluboce kořenících)	dobrá (selektce vytrvalých)	dobrá (selektce vytrvalých)	velmi dobrá
Poškození keřů	možné (úlet, vyšší koncentrace)	možné (nerovné kmínky)	není	možné (hraboši)	není
Vliv na půdní strukturu	nízký	střední (kypření)	vyšší	vyšší	nízký
Vliv na absorpci vody	nízký	střední (prokypření – větší plocha)	vyšší	vyšší	nízký
Vliv na evaporaci (výpar z půdy)	vyšší (chybí přístínění porostem)	střední (zvyšuje se likvidací plevelů)	nížší	nížší	nížší až střední (dle barvy textilie)
Vliv na živiny	nízký	nízký	střední	vyšší	nízký
Vliv na vznik eroze	vysoký	střední (částečný pokryv)	nízký (pokryv)	nízký (pokryv)	nízký (pokryv)
Vliv na emise	nízký (pojezdy)	střední (pojezdy)	nízký	střední (rozklad)	nízký
Vliv na flóru (její omezení)	vysoké	střední až vyšší	nízký	vysoký	vysoké
Vliv na faunu (její omezení)	vysoké	střední až vyšší	nízké	střední	střední až vyšší
Vliv na výnos	vysoký	střední	vysoký	vyšší	vyšší

*sestaveno dle Wałg 2022

jedna aplikace ročně (zjara), u listových dvě (druhá koncem léta), kde účinek je dlouhodobý a širokospektrální. Bohužel může vzniknout rezistence plevelů na používanou účinnou látku nebo dokonce nemusí na některé plevele dostatečně působit (přeslička, pýr).

Mechanický způsob pomocí nožové výkyvné sekce je mnohem méně účinný a je třeba porost plevelů likvidovat vícekrát. Zejména husté porosty (např. ježatky) se již obtížně odstraňují a často znova dále rostou. Také nakypřená půda po kultivaci svědčí vyrašení a růstu dalším plevelům. Proto je nutné kultivaci provádět opakovaně a tím pádem se i zvyšuje spotřeba paliva a emisí. Na rozdíl od chemie se ale půda prokypřuje, což má pozitivní vliv na stimulaci mineralizace a příjem vody, tím i na dynamiku živin a vodní bilanci.

Velmi dobře si ale vedou i některé způsoby s pokryvem, zejména netkaná textilie (popř. textilie + štěrk). Zde jsou jen vyšší náklady na pořízení a instalaci. Řešení je to však dlouhodobé, navíc v kombinaci s sekačkou se vytváří velmi dobré vlhkostní mikroklima a zvyšuje

diverzita živočichů. Nejméně vhodným řešením se zdá být mulčování, ačkoli náklady jsou nízké, omezení jednoletých plevelů vysoké, podpora dynamiky živin i vodní bilance je dobrá, přesto zde z dlouhodobého hlediska vznikají rizika. Zejména tvorba rosných kořenů, selektce vytrvalých plevelů (pcháč, pýr), kumulace hrabošů (sekundární poškození kořenů) a zvýšené množství dusíku v době zrání často podporuje hnilobu hroznů a jejich vyšší pH (proto se doporučuje jen jednou za 6 let).

Ozelenovací směsi pro příkmenné pásy (málo vzrůstné rostliny) mohou být také velmi zajímavou volbou. Jedná se o speciální směsi s převahou méně vzrůstných druhů travin a jetelovin s úzkým listem pro co nejmenší konkurenci révy s živinami a vodou. Dnes již existují vyselektované drobnější odrůdy travin i leguminóz. Jde o přirozenou konkurenci plevelům s podporou vyšší diverzity a nízkým vlivem na faunu a floru ve vinicích. Jejich nevýhodou je však jejich pořizovací cena a občasné kosení (dle nutnosti). Při velmi suchém létě, kdy má réva problém se zásobováním vody,



Herbicid



Výkyvná sekce

AGRI-PRECISION přináší do vinic a sadů nový portálový robot TED

Společnost Agri-precision s.r.o. se dlouhodobě zabývá implementací nástrojů precizního zemědělství, jako jsou polní navigace, autopiloty do strojů všech značek, GPS monitoringu a dalších služeb spojených s pojmem precizní zemědělství. Je výhradním dovozcem autonomních robotů společnosti Naïo Technologies z Francie. Nyní do České republiky a na Slovensko přiváží další model od této firmy, a to autonomní stroj NAI0 TED.

Ing. Eduard Mach
Produktový manažer
AGRI-PRECISION s.r.o.

Robotika z Francie

Firma Naïo Technologies, sídlící v Toulouse, kde probíhá vývoj a výroba robotů, byla založena v roce 2011. Dnes se pyšní tím, že má v provozu největší počet autonomních polních robotů ve srovnání s konkurenty (přes 450 kusů). Tyto roboty v autonomním provozu dohromady

odpracovaly již přes 100 000 hodin. Všechny produkty firmy NAI0 disponují bateriovým pohonem a elektromotory ve všech pojezdových kolech. Zatímco největší roboti TED a ORIO mají všechna kola řízená, pásový JO a nejmenší robot OZ se vyznačují smyčkovým řízením. Roboty NAI0 mají homologaci CE i pro autonomní režim, což znamená, že dokážou jezdit a pracovat bez zásahu obsluhy.

Díky zaměření na autonomní provoz se ve vývojovém oddě-

lení firmy Naïo nachází mnoho odborníků zabývajících se bezpečností provozu robotů. Tyto roboty jsou řízeny GPS navigací s přesným signálem RTK. ORIO navíc využívá kamerové navádění pro snímání řádků s plodinami, což zvyšuje přesnost práce v záhonech.

Roboti pro každý pozemek

Malý univerzální polní robot OZ nachází uplatnění v zelinářství, zahradnictví a školkařství. Může nést různé příslušenství a provádět například rýhování řádků, plečkování či setí. Větší ORIO s portálovou konstrukcí je určen především pro přesné setí a plečkování. Portálový robot TED je speciálně určen pro práce ve vinohradech, ale uplatní se také v ovocných a okrasných školkách a jiných řádkových kulturách. Jeho univerzální montážní rám umožňuje připojit různé příslušenství.

Pro eliminaci kolizí s překážkami robotické systémy využívají nárazové lišty před každým kolem. Nejmenší robot OZ se spoléhá pouze na tyto nárazové lišty a pohybuje se maximální

Autonomní robot NAI0 TED při práci ve vinohradu

rychlostí 2 km/h. Větší ORIO navíc spoléhá na LIDAR, který skenuje prostor před sebou a informuje robota o umístění překážek. TED se kromě nárazových lišt spoléhá i na speciální patentované hmatče, které mu umožňují detekovat překážky v řádcích mimo rostliny.

Vývoj těchto robotů pokračuje ruku v ruce s vývojem legislativy týkající se používání autonomních strojů. Roboty od Naïo mají "otevřenou" platformu, což znamená, že i již prodané kusy lze snadno upgradovat na novější verze. Zákazníci si tak nikdy nekupují „zakonzervovaný“ stroj.

Robot TED do vinic

Zatímco roboty OZ a ORIO již v České republice a na Slovensku pracují, svoji premiéru ve vinařství měl portálový robot TED loni ve Vinařství THAYA. TED se vyrábí od roku 2019 a od roku 2021 je na trhu jeho druhá generace. V provozu je již 100 kusů, převážně ve Francii a Itálii. Jeho nespornou výhodou je, že obsluha pouze navede stroj k pozemku, aktivuje ho a nemusí se dále starat. Robot samostatně vykonává opakující se práci, zatímco pracovník se může věnovat důležitějšímu činnostem ve vinohradu.



Elektrický motor Boisselet EVOLT® umožňuje velmi přesné nastavení pro precizní údržbu příkmenného pásu



Práce robota s disky

Robot je ve srovnání s traktorem také výkonnější, rychleji se otáčí na konci řádků a pohybuje se stále ve stejné stopě, což nepoškozuje půdu.

K robotu lze přes závěs s nosností 600 kg připojit běžně dostupné nářadí, které používá každý vinař. Jako hlavní nářadí slouží elektrický servomotor pro pohon aktivních nástrojů Boisselet EVOLT, na který lze připojit okopávačku Cutmatic, odorávací pluh DECAVATIC atd. Dále lze robota osadit i pasivními nástroji, jako jsou rotační hvězdicová kola, plastová plecí kola, mechanická okopávačka a mulčovač na příkmenný pás a další. TED je největším modelem s vnitřní průchozí výškou 2,35 m, maximální výškou 2,75 m a vnitřní šířkou 1,10 m. Nabídka výrobce doplňuje i rozměrově menší verze TEDa a speciálně pro úzké vinohrady je v nabídce pásový robot JO.

Každé ze čtyř kol pohání elektromotor s výkonem 2,5 kW, což umožní celkový výkon 10 kW. Robot má všechna čtyři kola řízena samostatně. Aby byl přední a zadní bod robota perfektně v jedné linii, může

při pohybu volit krabí nebo psí chod. Robot využívá jeden přijímač a speciální přístroj, tzv. kompas, pro přehled o své podélné ose, směru jízdy a poloze předních a zadních kol. Pracovní rychlost robota je 4,5 km/h. Stoupavost činí 20 %, svahová dostupnost 5 %.

Deset hodin na jedno nabití

Dvacet čtyř baterií Varta s napětím 36 V je umístěno ve čtyřech boxech. Životnost baterií je 1200 nabíjecích cyklů při poklesu kapacity na 80 %, což odpovídá době používání cca šest let. Na jedno nabití vydrží robot TED pracovat až deset hodin. Chytrá nabíječka sleduje stav baterií, nabíjení lze provádět z 230V zásuvky nebo je k dispozici rychlo-nabíjení z 380V.

Mapování vinic

Pokud nejsou vinice vysázeny podle přesné satelitní navigace, musí se zaměřit. Z bodů se pak vytvoří mapa, kterou stroj využívá pro svůj pohyb. Obecně platí, že čím křivěji je vinohrad založen, tím pečlivěji musí být

zmapován. Pro srovnání: mapa 12ti řádkové vinice založené pomocí GPS s RTK přesností a přesně umístěnými sloupky obsahuje přibližně 365 bodů. Mapa vinice, která takto založena není, může mít těchto bodů i přes 800.

Mapování vinic nabízí AGRI-PRECISION jako službu. Uživatel robota se může mapování naučit a provádět ho s pomocí, k čemuž jsou potřeba běžně dostupná ruční GPS zařízení s RTK přesností. Po zmapování pozemku a vytyčení řádků a hranic se zaměřené body vloží do příslušného softwaru v PC, který vytvoří linie. Mapové podklady se poté přenášejí přes cloud nebo USB do robota. Na robota se nachází displej, kde obsluha zvolí konkrétní mapu, podle níž se bude robot orientovat.

Ovládání a údržba

Obsluha navede stroj pomocí manuálního ovládání (dálkový ovladač) k pozemku a aktivuje ho. Robot poté začne pracovat autonomně, bez nutnosti slo-

žitého programování nebo pokročilých IT znalostí.

V mobilní aplikaci obsluha sleduje aktuální polohu robota a chybové stavy. Za všechny chybové stavy v autonomním režimu nese odpovědnost výrobce. Pokud má obsluha ovladač v ruce (v autonomním režimu je ovladač umístěn v boxu na robota), nese za robota odpovědnost ona. Robot má hmotnost 2 100 kg, takže mezi vzdálenějšími pozemky je možné robota převážet na automobilovém přívěsu.

Údržba stroje TED není náročná. Stroj má několik mazacích bodů, ale vzhledem k tomu, že je poháněn elektricky, není třeba se starat o žádné provozní kapaliny. Elektromotory mají také velmi dobrou životnost.

Uživatelé, kteří se rozhodli pro pořízení tohoto portálového robota s certifikovaným autonomním pohybem, si velmi rychle zvykli na společníka, jenž svou práci odvádí s vynikajícím výsledkem.

Zákazníci oceňují jednoduché ovládání a univerzální rám pro své nářadí.



Autonomní robot NAI0 TED vybavený nářadím při údržbě příkmenného pásu ve vinohradu



Kázání ve vinici pod Svatým kopečkem s důrazem na udržitelnost a efektivitu

Plak na energetickou soběstačnost, efektivní hospodaření nebo třeba automatizaci a nahrazení nedostatku pracovní síly ve vinohradnictví a vinařství. V tomto duchu se nesl letošní vinohradnický jarmark a prezentace téměř tři desítek firem. Čtvrtý ročník odborné akce nazvané "Kázání ve vinici – vinohradnický jarmark" se konal 29. května a tentokrát pro změnu v Mikulově ve vinici pod Svatým kopečkem.

Text a foto: Ing. Petr Hynek

Technika, technologie i víno

Od ranních hodin se prostranství vymezené pro akci Kázání plnilo zájemci z řad vinohradnických, ale i sadařských firem, na své si přišli i drobní či hobby vinaři. Novinky z oblasti vinohradnické techniky představili sami zástupci vystavujících

firem. Nechyběly praktické ukázky a bylo skutečně o co se zajímat. Zaujaly robotické stroje i technika zaměřená na precizní zemědělství, novinky pro údržbu meziřádků ad.

Po celý den probíhala prezentace a celodenní poradenská činnost odborné skupiny SVČR - PIWI CZ zastoupené Františkem Mádlem, včetně ochutnávky vín vyrobených z interspecifických odrůd révy vinné a ukázky sazenic. Svě

aktivitu a odbornou pomoc vinařům zde prezentoval i spolek EKOVIN.

Návštěvníci si mohli vyzkoušet osobní a užitkové vozy, čtyřkolky, otestovat traktory, vinohradnickou techniku a stroje pro agronomické operace, mimo jiné rozmetadla, kultivátory, podmičáče nebo mulčovače. K vidění dále byly postřikovací a sběrací stroje, řada řešení pro výživu půdy, ochranné prostředky a dal-

ší vinohradnický a vinařský sortiment.

Udržitelnost a efektivita

Kázání ve vinici se konalo před dvěma lety ve vinařství Sonberk v Popicích s překrásným výhledem na Pálavu, letos přivítalo účastníky neméně zajímavé prostředí pod Svatým kopečkem v Mikulově. Akci zahájil prezident Svazu vinařů ČR Martin Chlad, který v dubnu obhájil



Vystavujících firem byly téměř tři desítky

svou pozici v čele organizace na další čtyři roky. „Náš obor stejně jako řada dalších zemědělských oborů neprožívá zrovna jednoduché časy, ale o to více se snažíme vytyčit priority pro nadcházející dobu. Chceme se věnovat zejména těmto třem oblastem – jednou z nich jsou právní a legislativní úpravy, které nezbytně potřebujeme pro jednání v rámci Evropské unie a pro hájení tuzemských pěstitelů a producentů vína. Druhou oblastí je terroire, na kterém chceme více stavět. A třetí oblastí je zodpovědné hospodaření a udržitelnost, abychom mohli fungovat efektivně a ekonomicky na jedné straně a na druhé straně zodpovědně přistupovali ke krajině,“ uvedl při zahájení akce Martin Chlad. Podle něj bude důležité posouvat zemědělství k různým inovacím a změnám vedoucím například k lepšímu hospodaření s vodou, snižování spotřeby apod. Kázání ve vinici, které se koná jednou za dva roky, by se mělo stát jedno z platforem, které v tomto směru povedou dialog mezi vinohradníky a vinaři na jedné straně a dodavateli a výrobci techniky na straně druhé tak, aby vše směřovalo k udržitelnému a přitom efektivnímu způsobu hospodaření.

Šetná technika do vinic a sadů

Společnost AGROTEC, hlavní partner akce, představil v několika blocích inovativní zařízení a stroje, které přináší vyšší standard v podobě autonomních a k přírodě šetrných strojů do vinic a sadů. K vidění byl například viniční speciál T4.100 N s ometačem kmínků Provitis SRB 22, svou práci ukázal vyvažovač letorostů Provitis PA 5000, autonomní sekačka FJDyna-

mics a viniční traktor s navigací RAVEN CR7. Dále byl k vidění sběrací stroj Braud 9050L a další produkty z portfolia značek Provitis, Dondi a Tehnos. Některé z nich si podrobněji představíme v dalším vydání časopisu.

Modelovou řadu své techniky představil také druhý hlavní partner – společnost AGROMEX. Prezentovala se traktory FENDT 210 F VARIO GEN3 a FENDT 209 V VARIO GEN3, dále předvedla tažený sklízeč PELLENC GRAPES LINE 80, multifunkční sklízeč PELLENC OPTIMUM L10 a defoliátor PELLENC SOFT TOUCH 2.

Společnost OSTRATICKÝ představila zajímavou novinku tohoto roku – předřezávač PRO-4609 s detektorem sloupek, dále osečkovač letorostů ST-525 s aktivními zvedací letorostů, modely odsavačů listů, elektrické nářadí a řadu dalších produktů.

Mezi řadou dalších novinek od firmy OSILAVAN AGRO, s.r.o. zaujala profesionální sestava strojů firmy Braun Maschinenbau GmbH, jejíž zástupci se Kázání v Mikulově také osobně zúčastnili. Mimo jiné představili nový snímáči systém VPA (vineyard pilot assistant), který na čele traktoru snímá detailně terén, pozici sloupky, kmínků a může tak ovládat automaticky pozici nástrojů i traktoru dle reálného stavu ve vinici.

Vzhledem k tomu, že vystavujících firem zde byly téměř tři desítky a akce se konala již po uzávěře tohoto červnového vydání, vrátíme se k řadě zajímavých novinek ještě v dalším vydání. Zatím si můžete prohlédnout aspoň několik fotografií z akce, která měla velice příznivé ohlasy mezi návštěvníky i zástupci vystavujících firem.



Účastníci přijeli nejen z ČR, ale i ze Slovenska či Rakouska



Kázání ve vinici přilákalo stovky zájemců



K vidění byly i roboty a autonomní technika



Ochutnávka vín z interspecifických odrůd révy vinné



Akci zahájil prezident Svazu vinařů ČR Martin Chlad



Dobré počasí lákalo k návštěvě akce pod Svatým Kopečkem v Mikulově



Celostátní výstava vín Českého zahrádkářského svazu s mezinárodní účastí 2024 letos v Praze a Olomouci



Ještě před příchodem na výstavu jsem se snažil přijít na to, jak je definován vinař – člen Českého zahrádkářského svazu (dále ČZS). Je to snad obdoba ovocnáře, člena ČZS shánějícího rouby nejnovějších odrůd a vlastníci několik stromů k účelům neustálého přeroubování? Nebo je vinař ČZS striktně definován výměrou vinice nebo počtem hlav v ní? Sám jen prodává hrozny, nebo také vyrábí víno? Je podmínkou ČZS být také členem Českého svazu vinařů? Nebo se definice týká počtu vyrobených a také prodaných lahví vína? Vždyť všichni víme, že nejlepší víno je víno prodané... Teprve na místě jsem pochopil, že Celostátní výstava vín ČZS se mohli zúčastnit bez rozdílu všichni vinaři amatéři, malopěstitelé i zahrádkáři, pro které je zahrada, zahrádka či vinice fenoménem, ale i kulturním a rodinným dědictvím. Zřejmě také všichni platí členské příspěvky ČZS.

Text a foto Ing. Michal Vokřál, CSc.

Statistika

Nezměrným úsilím organizátorů výstavy se podařilo sesbírat 865 vzorků vín, nejen z České republiky, ale i ze

Slovenska a Polska. Bohužel sběr vzorků ovlivnily mrazy v polovině dubna. Vinaři z mrazových škod byli velice nešťastní a tím i opatrní



Příprava servisu



Pozvánka na výstavu



v rozdávání vína na výstavě. Přesto uvedený počet vzorků k ochutnání byl velice zajímavý. Výstavy se zúčastnilo 37 slovenských zahrádkářů – vinařů, což odpovídá tradici. Naposledy se Celostátní výstava vín konala v roce 2016 v Břeclavi. Letos kromě pražské platformy se konala ještě na výstavišti Flora v Olomou-

ci. V degustované kolekci vín bylo celkem 557 bílých, 266 červených, 39 růžových vín a kletů a 3 vzorky Frizzanté. Převážná většina vzorků byla ze skupiny mladých vín (2023). Samozřejmě menší postava vín konala v roce 2016 v Břeclavi. Letos kromě pražské platformy se konala ještě na výstavišti Flora v Olomou-



Část vzorků vín



Ministr Marek Výborný mezi vinaři

Pořadatel a katalog

Pořadatelem této akce, konané tentokrát netradičně mimo vinařské oblasti v Praze a Olomouci, byl Český zahrádkářský svaz za přispění výstavního výboru pod vedením předsedy Vladimíra Čotky, členů ZO ČZS Kobylí a pracovníků ústředí ČZS. Záštitu nad výstavou převzal ministr zemědělství Mgr. Marek Výborný, primátor hlavního města Prahy MUDr. Bohuslav Svoboda, CSc. a také primátor statutárního města Olomouce Mgr. Miroslav Žbánek, MPA. Akci významně podpořilo Ministerstvo zemědělství ČR, Vinařský fond, hlavní město Praha, statutární město Olomouc. Mediálními partnery byly časopis Zahrádkář, noviny Zemědělec, časopis Vinař – sadař a vydavatelství Profi Press a Agriprint.

Katalog vín a šampioni

I když se to nezdá, k úspěchům výstavy lze započítat i obsáhlý Katalog vín, jako praktickou pomůcku každého návštěvníka akce. Hodnocení vín a jejich zařazení do katalogu vín předcházela degustace, která se konala koncem dubna v sále akciové společnosti Patria Kobylí pod vedením zkušeného porotce Zbyňka Kopečka. Není žádným velkým překvapením, že 8 šampionů výstavy, stejně jako 22 míst šampionů v jednotlivých kategoriích obsadili moravští vinaři. To se také opakovalo pro 10 vinařů s největším průměrem čtyř nejlépe hodnocených vín. Nejvyššího průměru 91,75 bodů dosáhla kolekce Vinařství Čotkovi z Kobylí.

Mladá krev

Jestliže se v řadě vystoupení a diskuzí v degustačním sále NZM v Praze nesl požadavek na nutné doplnění řad ČZS – vinařů mladou krví, potom absolutní šampion Celostátní výstavy vín a nositel Ceny ministra zemědělství ČR Marka Výborného, vinař Pavel Grufík z Rodinného vinařství z Milotic tento požadavek dokonale splňuje. Pěstování révy vinné se věnuje již ve třetí generaci.

A Pavel Grufík ochotně odpověděl na několik otázek pro náš časopis Vinař – sadař:

Pěstování révy vinné je pouze vaším koníčkem nebo profesí?

Mým hlavním povoláním je funkce agronoma ve společnosti B/V vinařství Milotice. Pěstování révy vinné představuje pro mne zálibu. Na druhé straně je třeba přiznat, že je to hodně náročný koníček na objem fyzické práce. Jsem absolventem Střední vinařské školy Valtice. Moje vinice o celkové výměře 1,2 ha jsou umístěny v lokalitě Milotice – Šidleny a Šardice. Jsou ve věku 10–40 let.

Jaká je skladba odrůd ve vaší vinici? Pěstujete také PIWI odrůdy?

Na volnou plochu 40 arů plánuji do budoucna vysadit PIWI odrůdy révy vinné. Rád bych upřednostnil kopie starých odrůd pěstovaných v našem regionu. Momentálně moji odrůdovou skladbu tvoří bílé odrůdy (80%) jako Veltlínské zelené,



Absolutní šampion výstavy Pavel Grufík s manželkou

Rulandské šedé, Chardonnay, Rulandské bílé a Pálava. Modré odrůdy mají menší zastoupení (20%) např. Merlot a Rulandské modré.

Jak zvládáte ochranu vinic a zpracování hroznů? Pomáhá vám se sklizní rodina?

Z hlediska ochrany vinic jsem aktuálně v přechodném režimu, zaměřuji se na bio ochranu. V rodinném vinařství je do sklizně hroznů zapojena celá rodina. Vlastníme dva sklepy. Jeden je v Miloticích, druhý v Šardicích. U jednoho z nich uvažujeme o úpravě na prezentační sklep našich vín. Naše výroba vín je velice malá, jsme mikrovinařství. Roční produkce jen přibližně 2 000 lahví.

Kdo vám dělá etikety?

Samolepící etikety dodává reklamní hodonínská agentura, vlastněná mým kamarádem. Používám pouze přední etiketu, což je vizuálně přehlednější. Bohužel není jednoduché na tak malém prostoru umístit vše, co požaduje česká legislativa.

Pravidelně se účastníte soutěží a výstav vín?

Soutěží organizovaných Českým zahrádkářským svazem se účastním pravidelně, mezinárodních ale spíše sporadicky. Jsem členem ČZS. Nedávno jsem sklídl úspěch na Lednických vinných trzích s kolek-

ci vín Pálava, Rulandské šedé a Chardonnay.

Jak se vzděláváte, resp. jak sledujete novinky v oboru?

Účastním se povinných školení a dle pozvání navštěvuji nejrozličnější firemní akce, výstavy a polní dny. Informace také nacházím ve vašem časopisu „Vinař – sadař“.

Letos vás také poškodily mrazy?

Škody v našem regionu byly výrazně vázány na polohu vinic. V milotické vinici je odhaduji do pěti procent, naopak v šardickém údolí dosáhly třiceti procent. Mrazům jsme se bránili pálením parafinových svíček, což nebylo nejlacinější. Kromě révy vinné pěstujeme taky vše potřebné pro chod domácí kuchyně – brambory, ovoce i zeleninu. Uvažujeme taky o pěstování bylinek ve větším rozsahu.

Jak naložíte s vaším oceněním?

Informace o ocenění umístím na sociální síť, pochlubím se také na řadě vinařských trhů při prodeji našich vín.

Jaké novinky chystáte pro sezonu 2024–2025?

Na ploše 40 arů plánuji výsadbu PIWI odrůd. Podle financí bude záležet, zda dojde také na stavební úpravy vlastní provozovny.



Plocha u rotundy
lákala vedle vína také
svými výhledy



Vino a kultura v těsném souznění

Za vínem do Znojma přijelo na patnáct tisíc fajnšmekrů

Dříve 8. květen, nyní první květnová sobota. Tento den mají milovníci vín zapsané ve svých kalendářích. V centru města se sejdou tisíce vyznavačů zlatistého moku. Posun z 8. května na sobotu byl logický – lidé rádi přijedou do Znojma i na více dní a tím nejdůležitějším je Den VOC Znojmo, kdy se poprvé představují nejen nově zatříděná vína VOC Znojmo, ale také další z předchozích ročníků, pokud je ovšem zákazníci už nestihli nakoupit a vypít.

ském (Václavském) náměstí. Velkým lákadlem se stala relaxační zóna u rotundy sv. Kateřiny s víny VOC. Lidé si zde vedle vína vychutnávali krásné výhledy na Znojmo a na údolí řeky Dyje. Prostor upřednostnili hlavně ti návštěvníci, kteří nestáli o kulturní program na Horním náměstí a chtěli si v klidu povídat.

Vedle špičkových vín z regionu láká návštěvníky také velmi bohatý kulturní program. Ten se nesl hlavně na vlně folklóru a cimbálových muzik. Tomuto žánru se poněkud vymykalo vystoupení hvězdy festivalu Ivy Bittové, kterou doprovodilo hudební seskupení Čikori. Obecenstvo si vymohlo na závěr píseň z Balady pro banditu Zabíli, zabíli, po níž následoval dlouhotrvající potlesk.

od devatenácti vinařů sdružených pod VOC Znojmo.

(Ne)vinná atmosféra

Tradičně je centrem dění Horní náměstí, kde vinaři VOC nabízejí svoje vína k degustaci i k zakoupení, další stánky lákají na gastronomické delikatesy i běžné občerstvení. Další program probíhal na Veltlín-

Text a foto: Jiří Eisenbruk

Je sympatické, že neustále přibývá hostů nejen z regionu, ale i dalších krajů Česka. Festival vín VOC Znojmo si za svoji patnáctiletou historii získal nemalé renomé. Letošní festival rozhodně neklamal. Pro hosty bylo připraveno 87 vzorků vín



Na zdraví



S vínem je veselo



Hroznový kozel zavítal i na Festival vína VOC



Je libo víno z našeho vinařství

Hroznový kozel

Tradice spojené s pěstováním vína připomenulo vynášení Hroznového kozla do vinohradu, který měl podle našich předků chránit vinohrady před vším zlým a starat se, aby byla úroda co nejlepší. Průvod v dobovém oblečení vyrazil ze Slepického trhu k hlavní scéně, kde se hosté dozvěděli nejednu zajímavost o této tradici.

Charitativní podtext

Festival vín VOC Znojmo má i charitativní podtext. Aktivita Vinaři jdou na dřev skrývá pomoc vážně nemocným pacientům s nádorovým onemocněním krve. Na Veltlínském (Václavském) náměstí se zájemci do 35 let, kteří jsou ochotni darovat svoji kostní dřev, mohli evidovat v červeném stánku. Po vyplnění přihlášky zde byl proveden sěr z dutiny ústní a při podmínce dobrého zdravotního stavu byli zapsáni do registru. Navíc všemu napomáhal charitativní prodej vín VOC Znojmo.

Jedinečný svátek vína

Proč se vína VOC Znojmo těší stále větší oblibě? Není divu, při koupi má zákazník jistotu, že obdrží skutečně výborné víno, které je charakteristické pro Znojmskou vinařskou podoblast. Stačí si vybrat odrůdu, která konzumenta nejvíce oslovuje: Ryzlink rýnský, Sauvignon či Veltlínské zelené a zvolit, zda je preferováno víno suché či polosuché. Šlápnout vedle je prakticky vyloučené.

„Jedinečný svátek vína vyrazili oslavit jak Znojmcí, tak obyvatelé nejrůznějších koutů naší republiky i sousedních zemí. Návštěvnost se přiblížila počtu 14 500 návštěvníků, což je srovnatelné s loňským ročníkem. První příležitost ochutnat nově zatříděná vína ročníku 2023 využili zájemci ze všech krajů České republiky, jak prozradily slosovateľné anketní listky. Namátkou z nich můžeme číst názvy měst jako Liberec, Strakonice, Tábor, Kopřivnice, Ústí nad Labem, Frenštát pod Radhoštěm, Pardubice, Hradec Králové, často se objevuje



Vinařství Špalek nabízelo i biovína_

Praha, ze Slovenska třeba Topolčany, a samozřejmě nechybí mnohokrát se opakující Znojmo. Těší mě potkávat v ulicích známé tváře návštěvníků z jiných měst, kteří chválí atmosféru akce, víno i vinaře. I když jsou těch tváří tisíce, po těch 16 ročnících už často tuším, kam je zařadit, to je prostě radost,“ podělil se o zážitky předseda VOC Znojmo František Koudela a dodává: „Potvrzuje se, že Festival VOC Znojmo je důležitým pilířem nejen kultury a propagace znojmských vín, ale i cestovního ruchu – penziony a hotely jsou zaplněny návštěvníky, kteří ve Znojme většinou stráví 2 až 3 dny.“

Pohodu na Festivalu vín VOC Znojmo ještě letos umocnilo to, co nemají pořadatelé možnost ovlivnit. Pěkné počasí, žádná velká vedra ani zima. Jen toho sluníčka bylo odpoledne až příliš...



Jan Vaněk z vinařství Vín Vaněk



Iva Bittová byla hvězdou kulturního programu



I mladí mají zájem o folklór



Vína VOC Znojmo



Pod hradem Karlštejn 105 let udržují a rozmnožují genofond révy vinné

“Tradice není jenom to, co kdysi dávno bylo, ale co je a má být!”. Právě tato slova Karla Čapka k Vám promlouvají ve vstupní hale Výzkumné stanice vinařské v Karlštejně. Cílem jejich zakladatelů i současníků je udržovat všechny odrůdy révy pro naše budoucí generace. Stanice navazuje na tradici zdejšího vinařství, jehož počátky se datují od roku 1348, kdy kronikář Beneš Krabice z Weitmile ve svém spisu prvně zmiňuje záměr císaře a krále Karla IV. vysadit na svazích pod budoucím hradem vinice.

Ing. Radomíra Střalková, Ph.D., VsV Karlštejn
Ing. Zdeněk Kulhánek, redaktor



Budova VsV Karlštejn

Polní kolekce genových zdrojů révy vinné (viniční trať Vrše I.), kde vzadu na kopci jsou vidět další vinice, které jsou nad budovou stanice na viniční trati Plešivec

ni nových zahraničních odrůd, vhodných k pěstování u nás. Kalamitní zničení vinic škůdcem mšičkou révokazem bylo důvodem k tomu, abychom další kalamitě dokázali zabránit.

Proto byla v roce 1919 založena nejprve Státní pokusná vinice v Budňanech, která pak byla v roce 1952 přejmenována na Výzkumnou stanici vinařskou Karlštejn. Postupně zde vznikaly nejen pokusné vinice, ale i matečné podnožové vinice potřebné pro výrobu sazenic k obnově vinohradů postižených révokazem.

Výzkumná stanice vinařská v Karlštejně má za těch 105 let své existence za sebou nejen celou řadu různých výzkumných úkolů, ale i dlouhou řadu let, kdy pečovala o kolekci genetických zdrojů révy. Proto jsou na pozemcích stanice jak genofondové tak produkční vinice, které umožňují vyrobit až 30 000 litrů vína ročně.

Výzkumná stanice vinařská Karlštejn (dále VsV Karlštejn) byla založena 28.11.1919 a je součástí Výzkumného ústavu rostlinné výroby, v.v.i. v Praze - Ruzyni. V roce 2024 si připomeneme 105. výročí svého založení a to je jedinečná příležitost, jak zhodnotit její začátky, vývoj, dosažené úspěchy a odvážně se podívat do budoucnosti.

Karanténní vinice v nevinařské obci

Pro založení stanice byla záměrně zvolena nevinařská obec vzdálená od dalších vinohradnických okrsků, aby mohla sloužit jako karanténní vinice. Proč karanténní vinice a proč v nevinařské obci? Protože bylo zapotřebí vybrat takové místo v naší republice, které by bylo zejména bezpečné pro zkouše-

Národní program a genofond révy

Karlštejnská stanice pečovala a hodnotila odrůdy révy od samého počátku jejího založení v rámci různých výzkumných úkolů. Teprve od roku 1993 je ale konzervace genetických zdrojů révy finančně podporována Ministerstvem zemědělství ČR, a to dotačním titulem,

Rok založení	1919
Plocha vinic (výměra)	9,20 ha, převažující podloží: silursko-devonské vápence
Roční produkce v litrech	30 000
Možnost koupě vína ve vinařství	Ano
Možnost ochutnávky	Ano
Možnost ubytování ve vinařství	Ne
Nejvýznamnější ocenění vína od roku 2015	Auxerrois 2022, kabinetní víno suché (zlatá medaile, „O pohár Karla IV.“ 2023), Kerner 2020, kabinetní víno polosuché (zlatá medaile, Národní soutěž vín, VO Čechy 2021), Kerner 2021, kabinetní víno suché (zlatá medaile, Národní soutěž vín, VO Čechy 2022), Rulandské modré 2018, výběr z hroznů (zlatá medaile, Národní soutěž vín, VO Čechy 2021), Cabernet cortis 2018, výběr z bobulí (zlatá medaile, „O pohár Karla IV. 2019“), stříbrnou medailí byla oceněna řada odrůdových vín: Rulandské bílé, Rulandské modré, Solaris, Cabernet cortis, Kerner, Dornfelder, Svatovavřínecké a Hibernal na soutěžích Benátecký hrozen, Litoměřický hrozen, Hradecký pohár a O pohár Karla IV.
Vlajková loď vinařství	Známkové víno Eliška

ktej nese název: „Národní program konzervace a využití genetických zdrojů rostlin a agrobiodiverzity“ (dále jen Národní program). V rámci tohoto dotačního titulu se na pracovišti VsV Karlštejn udržuje polní kolekce více jak 200 odrůd révy Vitis Vinifera a kříženců Vitis Vinifera x plané druhy, včetně 39 karlštejnských klonů pěti odrůd, a to Müller-Thurgau (9 klonů), Rulandské bílé (6 klonů), Sylvánské zelené (9 klonů), Modrý Portugal (7 klonů) a Svatovavřínecké (8 klonů).

Hlavním posláním činnosti Národního programu, který si v roce 2023 připomněl 30 let trvání, je uchovat materiály pro budoucí generace šlechtitelů, výzkumníků, pedagogů, ale také malovínařů a milovníků révy.

Karlštejnská kolekce – více než 200 odrůd

Česká republika je rozdělena na dvě vinařské oblasti, a to Vinařská oblast Čechy a Vinařská oblast Morava. Polní kolekce genetických zdrojů révy v Karlštejně je určena zejména pro vinaře z Vinařské oblasti Čechy. Na tomto místě je však třeba



Česká odrůda Pola vytvořila ve VsV Karlštejn v roce 2022 rekordně velký hrozen

AMPELOS, Šlechtitelská stanice vinařská Znojmo, s.r.o. Každá z těchto kolekcí udržuje jiný svůj specifický sortiment odrůd, které se neduplikují.

V polní kolekci v Karlštejně jsou na vinici udržovány tzv. Staré lokální odrůdy, odrůdy zapsané ve Státní odrůdové knize České republiky a kolekce evropského sortimentu odrůd s geny mrazuodolnosti a suchovzdornosti z let 1993–2012. Pojďme si nyní tyto odrůdy představit.

Ze starých lokálních odrůd, tedy odrůd, které se na našem území dříve pěstovaly, jsou v Karlštejně udržované bílé odrůdy: Hedvábné zelené, Hedvábné žluté, Chrupka petržellová, Ryzlink červený, Ryzlink aromatický, Veltlínské červené, Tramín bílý, Madlenka raná a Madlenka královská a Muškát Ferdinanda Lessepse. Nejvíce informací o těchto málo známých odrůdách je uvedeno v publikaci Encyklopedie révy vinné (Pavloušek, 2008).



Tanky na bílé víno



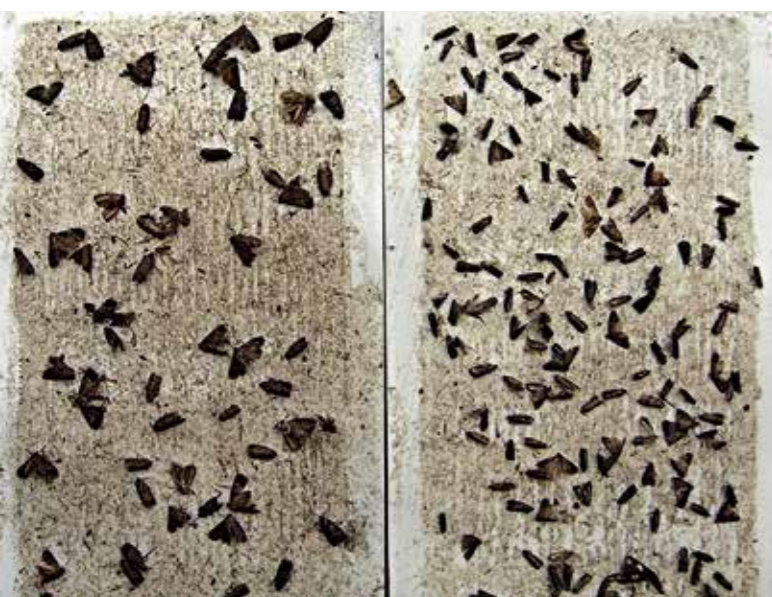
Aktuální přehled ochrany sadů a vinic v červnu a červenci 2024



Strupovitost jabloni



Obaleč jablečný



Obaleč jablečný a vpravo švestkový

Text a foto: Ing. Josef Gall

Jádroviny

Podle potřeby pokračujte (v případě, že jste plně nepokryli primární infekci) v ošetření proti **strupovitosti a padlí jabloně**. Na obě choroby jsou povoleny přípravky: Bellis, Belanty, Dagonis, Domark 10 EC, Fontelis, Luna Experience, Tercel, aj. Červenec je rozhodujícím obdobím k zabránění výskytu padlí na jabloních v příštím roce. V případě výskytu padlí aplikujte povolený přípravek Cyflamid 50 EW, Belanty, aj., případně přípravky na bázi síry - Flosul, Kumulus WG, Sulfolac 80 WG, Sulfurus, Thiovit Jet, aj. Pozor na ochrannou lhůtu u raných odrůd.

Rovněž sledujte dle náletu samečků do feromonových lapačů intenzitu napadení **obalečem jablečným** a při zvýšeném výskytu sad ošetřete. Obdobně ošetřete i **švestky** proti červivosti – **obaleči švestkovému**, jehož samečci nalétávají do feromonových lapačů podstatně více i za chladnějšího počasí.



Moniliová hniloba na hrušni

U něho však nejsou letové vlny tak patrné jako u obaleče jablečného. Kromě jiných insekticidů jsou proti obalečům povoleny **neonikotinoidy** Gazelle, Mospilan 20 SP a další přípravky Coragen 20 SC, Exirel, Harpun, NeemAzal-T/S, Spintor, Voliam targo, aj.

Možno použít i biologické přípravky na bázi Bacillus thuringiensis (Lepinox Plus), či na bázi viroidů Madex TOP, aj. Jde o přípravky povolené i pro ekologické zemědělství. Ošetření podle signalizace, první aplikace před líhnutím housenek, další aplikace v intervalu 6–14 dnů.

Peckoviny

Meruňky – V některých lokalitách se při vlhkém počasí mohou počátkem června objevit **na meruňkách** (v červenci a srpnu i na **broskvích**), především na plodech blízko stopky, šedoohnědé skvrny. Způsobuje to houbová choroba **strupovitost peckovin** (*Venturia carpophila*). Choroba napadá zejména plody, někdy také listy a letorosty. Nejčastěji bývají poškozeny plody v zahuštěných výsadbách a ve spodních částech severní strany koruny. Nej-



Hnědnutí listů meruňky



Obaleč švestkový

více jsou napadány plody meruňek, ale i broskvoni a mandloni, ojediněle i slivoni. Na plodech se vytvářejí (nejčastěji až ve stadiu dozrávání) drobné (2 až 5 mm), okrouhlé, šedé až šedočerné skvrny, často s tmavším lemem. Skvrny jsou většinou lokalizovány v blízkosti stopky (na horní části plodů). Napadené plody nerostou, jsou deformované a často praskají a následně mohou být napadány **moniliovou hnilobou**.

Choroba přezimuje na napadených větvích. Za vegetace se šíří konidii z napadených pletiv. Onemocnění se šíří především za deštivého a teplého počasí (optimum 25–30 °C). K infekcím dochází již 4. až 6. týden po odkvetu, obvykle však až za deštivého počasí **v průběhu června a července (meruňky) nebo července a srpna (broskve)**. Jednotlivé odrůdy jsou různě náchylné (z broskvoni především pozdní odrůdy). Napadení listů strupovitostí peckovin je jenom málo významné.

Základem ochrany je prevence, především volba lokality (nevysazovat citlivé odrůdy na uzavřená vlhká stanoviště) a zajištění vzdušnosti porostu a koruny stromů. Proti strupovitosti broskvoně a meruňky není v současné době povolen žádný fungicid. Využit lze vedlejší účinnosti přípravků povolených proti jiným houbovým chorobám broskvoně a meruňky – Luna Experience, Zato

50 WG, aj. K omezení výskytu choroby většinou postačuje ošetření v době zjištění prvních výskytů choroby. Při silném infekčním tlaku je vhodné **při dodržení ochranné lhůty** ošetření za 7–14 dnů zopakovat.

U **meruňek** také i nadále sledujte výskyt choroby **hnědnutí listů meruňky** (*Apiognomonium erythrostoma*). Napadené stromy ošetřete registrovanými přípravky Luna Privilege, Zato 50 WG, aj.

Při deštivém období se zvyšuje riziko poškození dozrávajících plodů peckovin **moniliovou hnilobou**. Původcem choroby je vřekčatá houba *Monilinia laxa* a někdy i její úzce příbuzná *Monilinia fructigena*. Houby lze od sebe rozlišit i makroskopicky – *M. fructigena* má konidiofory s konidii uspořádanými spíše v soustředných kruzích a napadá častěji jádrové ovoce, zatímco *M. laxa* je většinou patogenem peckovin a kupky konidii pokrývají roztroušeně celý plod. U peckovin jsou k chemické ochraně povoleny přípravky – Prolectus – ochranná lhůta (OL) 1 den; Belanty, Teldor 500 SC – OL 3 dny a u slivoni i Abilis Ultra, Horizon 250 EW, Lynx – OL 7 dnů. Opatření jsou u peckovin i jádrovin obdobná. Především je třeba preventivně odstraňovat napadené plody a větévky (u peckovin), zabránit poranění plodů (efektivní je ochrana proti škůdcům) a v rizikových

lokalitách omezit pěstování náchylných odrůd.

U **jádrovin** lze moniliovou hnilobu (a také sazovitost, mušincovitost a některé skládkové choroby) omezit, pokud provedeme pozdní ošetření před sklizní přípravkem Geoxe 50 WG – ochranná lhůta (OL) 3 dny, Pomax – OL 5 dnů; Bellis – OL 7 dnů, Luna Experience – OL 14 dnů, nebo pozdní ošetření proti strupovitosti některým z registrovaných přípravků s kratší ochrannou lhůtou: Zato 50 WG – OL 14 dnů, aj. Termín ošetření se řídí podle délky ochranné lhůty použitého fungicidu. Zdravotní stav plodů a skladovatelnost zlepšuje i přidání listových vápenatých hnojiv do postřiku. Pozor na ochrannou lhůtu u raných odrůd.

Broskvoně

Na broskvoni (a zvláště na některých odrůdách nektarinek) se v teplých letech škodlivě projevuje **padlí broskvoně** (*Podosphaera pannosa*), nejen na listech, ale hlavně na osluněné straně plodů světlými skvrnami. Ty postupně překryjí většinu povrchu plodu. Při časném napadení plody špatně rostou a mohou i praskat a zasychat. Mladé plody jsou nejnáchylnější do velikosti 2,5 až 3 centimetrů. V lokalitách s pravidelným výskytem této choroby se první ošetření doporučuje



Švestka poškozená obalečem



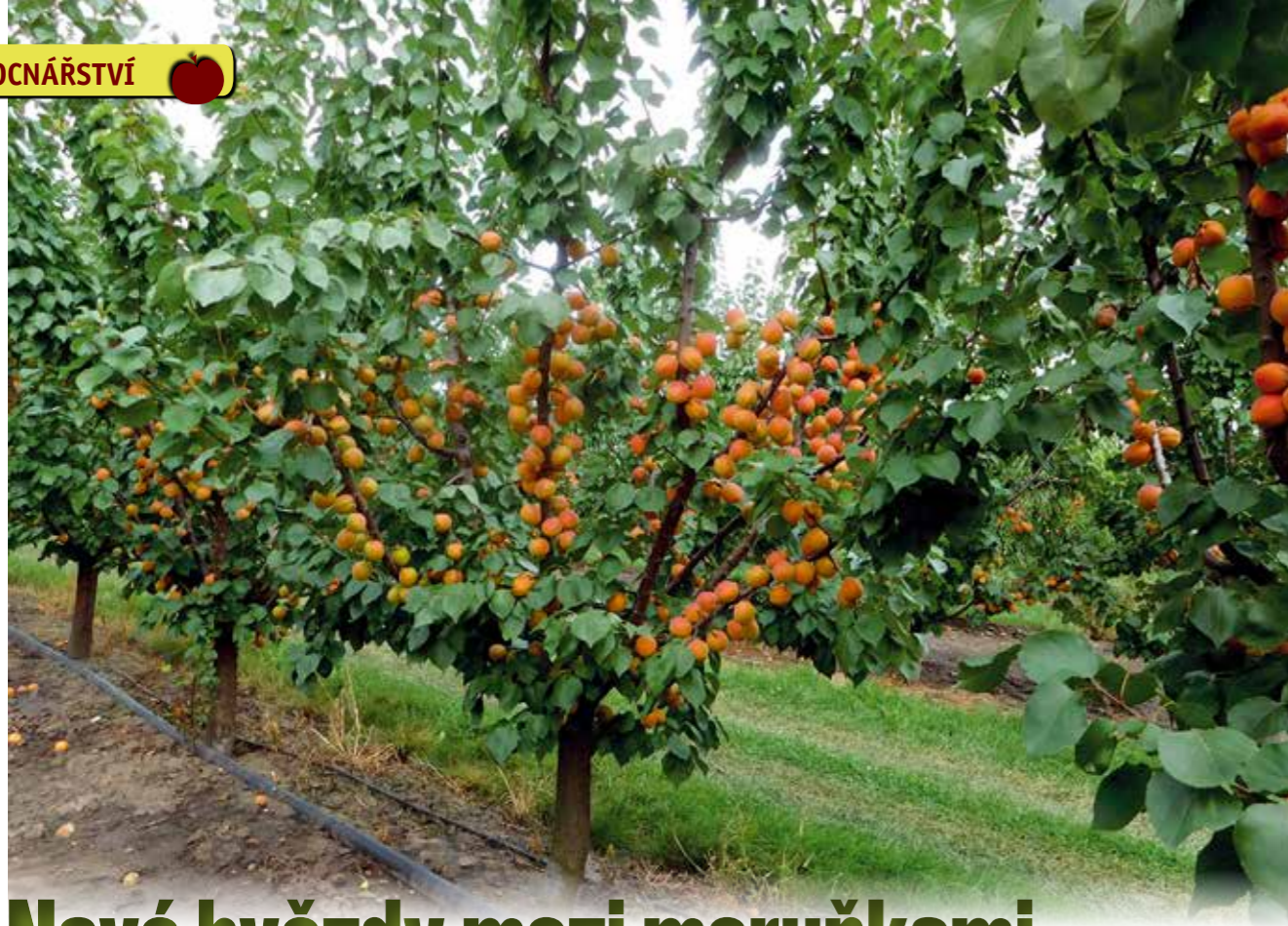
Padlí broskvoňové

měsíc po odkvetu, nejpozději však při prvních příznacích. Ošetření je většinou potřeba několikrát opakovat v závislosti na klimatických podmínkách a náchylnosti pěstované odrůdy povolenými přípravky Kumulus WG, Luna Privilege, Thiovit Jet, Zato 50 WG, aj.

Jahodník

Proti **bílé a fialové skvrnitosti listů** se doporučuje ihned po sklizni plodů porost seznout s následným přihnojením a chemickým ošetřením některým povoleným přípravkem – Amistar, Copac WG, Champion 50 WP/WG, Merpan 80 WP, Score 250 EC, Zato 50 WG, aj. Ošetření se podle potřeby opakuje v intervalu 10–14 dnů.

Rožtočik jahodníkový má během roku až 7 překrývajících se generací. Nejvíce se množí v dubnu a na vrcho-



Odrůda FARBUZ

Nové hvězdy mezi meruňkami

V posledních letech se opět zvedá vlna zájmu o pěstování meruněk z důvodu zájmu trhu a dobré prodejnosti plodů. Pěstitelské ceny plodů meruněk jsou stabilní, obzvláště u nové generace odrůd, která se vyznačuje pevnými, velkými plody s červeným líčkem, neměknoucími ihned po sklizni (plody jsou skladovatelné). Na trhu je prostor pro uplatnění plodů. Meruňky se pěstují v oblastech s mírnou zimou, v Čechách a na Moravě zpravidla do nadmořské výšky 250 m.n.m. Polohy musí být chráněny, neboť meruňky mají krátkou dormanci a květům i plůdkům škodí pozdní jarní mrazíky.

Ing. Pavel Voráček, FYTOS fruit Plzeň
Ing. David Beneš
Foto: Buzrla, Beneš

Bohužel, v letošní sezoně, kdy v sadech bylo běžně naměřeno několik nocí i pod -5 °C, byla u převážné většiny stromů úroda totálně zničena mrazem, a to se týká i již vyvinutých plodů.

Jaké jsou požadavky na nové odrůdy od pěstitelů?

1. Kvalita plodů – musí být velké, pevné (tolerance přepravy), nejlépe s červeným líčkem, chutové i kvalitativní vlastnosti plodu musí být vhodné pro čerstvý trh i zpracování
2. Vysoká plodnost – odrůdy by měly být **nejlépe samo-**

sprašné, kdy i při špatném počasí v době květu lze očekávat dobrou násadu plodů

3. Dlouhá perioda kvetení a co nejpozdnější kvetení (snižuje se riziko poškození mrazem), u samosprašných odrůd lze sázet i větší bloky jedné odrůdy
4. Vysoká životaschopnost stromů, odolnost k chorobám (existují odrůdy rezistentní k šarce, některé odrůdy jsou odolné či rezistentní k bakteriálním onemocněním rodu *Pseudomonas*), nízká citlivost k ESFY
5. Skladovatelnost plodů, schopnost přepravy, tolerance plodů k otlakům
6. Velmi raný nebo velmi pozdní termín zrání

7. Nízká citlivost k moniliovému úzehu, tzn. k chorobě Monilia

Které odrůdy splňují výše uvedené požadavky?

Dle dozrávání odrůd lze doporučit do výsadeb:

Tsunami[®], Spring Blush[®], Samourai[®], Orangered, Goldrich, Kioto[®], Harogem a další novější odrůdy Priscia[®], Sefora[®], Bergeval[®] a Lady Cot[®]. U pozdě dozrávající odrůd je vhodné další sledování vlastností pro upřesnění vhodnosti pěstování v klimatu ČR. Velmi pozdě zrající odrůdy se již dostávají do období m.j. chladných nocí, vyššího množství srážek na přelomu srpna, září. Zde je pak za deštivého počasí značné nebezpečí praskání plodů již na stromech. Zpět do obno-

vovaných sadů míří zejména z důvodů chuťových vlastností plodů i „klasické“ odrůdy jako Velkopavlovická nebo Bergeron.

Proč sázet odrůdy Ula[®] a Farbu[®]?

Jedná se o nejnovější výsledky šlechtění se zaměřením na odolnost či rezistenci k závažným chorobám. Jedná se o vynikající odrůdy, vhodné pro přímý konzum i zpracování, a jsou to výsledky podceňovaného „českého“ soukromého šlechtění meruněk. **FARBUZ[®]** je rezistentní k šarce (PPV) a má velmi atraktivní, velké plody s oranžovočerveným líčkem. Odrůda FARBUZ[®] je testována v Klosterneuburgu, rakouské stanici pro testování odrůd meruněk, dále



Meruňka FARBUZ, foto p. Buzrla

v e Švýcarsku ve Wadensville, ve Francii u firem CEP innovation a Escande, dále v Itálii a v USA. Zájem o testování projevíli množitelé a pěstitelé meruněk z Maďarska. Nespornou výhodou výše zmíněných odrůd je realizované několikileté vyhodnocování v klimatických podmínkách ČR.

Z nových odrůd vhodných do výsadeb u ovocnářů vybíráme a doplňujeme popisy odrůd:

FARBUZ[®] – pozdně dozrávající (+7 až +10 dnů po Bergeron), **křížení Farbaly x Big Red**, šlechtitel p. Buzrla v Moravském Žižkově, zastoupení FYTOS fruit. Meruňka má pevné a atraktivní plody.

Strom je vzpřímeného růstu, velmi vitální, plody jsou velké s atraktivním červeno-oranžovým líčkem, kulaté, o velikosti cca 60 g. Plody jsou pevné, tolerují manipulaci, dužina je pevná, šťavnatá a vonavá. Mají příjemnou sladkou chuť, jsou vhodné pro přímý konzum i zpracování. Stromy Farbu mají velmi vysokou životaschopnost v sadech i zahradách (předčasně neodumírají). Odrůda je rezistentní šarce švestky, což bylo potvrzeno ve VÚRV Ruzyně.

ULA[®] – období zrání Velkopavlovické (25.7.), **křížení Harlayne x Re-Umberto**. Strom je středně vzrůstný, tvoří užší vzpřímené koruny. Kvete středně raně až pozdně (období Bergeronu), v pupenech a květech dobře odolává jarním mrazům. Plod je středně velký

(55g), celooranžový, na sluneční straně pokrytý slabým červeným líčkem. Dužina je sytá oranžová, středně pevná, šťavnatá, velmi dobré chuti, dobře odlučitelná od pecky. Ukazuje se jako odolnější k moniliovému úzehu a je plně odolná k hnědnutí listů meruněk (*Gnomonia erythrostoma*). Odrůda je vhodná pro přímý konzum i zpracování.

Něco k pěstování

Po výsadbě je třeba hluboce zakrátit větve pro zajištění rovnováhy mezi korunou a kořenem. V dalších letech lze řezat mladé stromy velmi lehce. Hlubší řez se doporučuje provádět pouze v případě malých přírůstků. Optimální délka nových přírůstků je cca 0,8–1,2 m. Růst stromu ovlivňuje velikost plodů. Řez můžeme provádět po ukončení dormance stromu, ale ideálně před plným květem. Tím se snižuje riziko onemocnění a zranění, nicméně, meruňky kvetou velmi brzy. Odložení řezu na období až po květu může být vhodné v oblastech s častými pozdními mrazy. Při řezu na větveno řez v horní části stromu musí být silnější než v dolní části, protože v horní části je vegetativní růst největší. Prořezávání v předjaří, brzy na jaře a zejména na podzim vede v našich podmínkách k zvýšenému výskytu nektrózy způsobené houbou Valsa (konidiové stadium Cytospora, jež vstupuje do stromu přes řezné rány). Řez provádíme pouze za sucha, za vlhkých podmínek dochází k šíření bakteriálních in-



Meruňka FARBUZ, plody



Meruňky odrůdy ULA, foto: D. Beneš

fekcí způsobené *Pseudomonas* syringe.

Řez lze provádět také v druhém termínu, a to po sklizni. Nejvhodněji se jeví Šittův řez nebo dvoustupňový sektorový řez. V září je třeba zamezit růstu stromů (nehnojit a nezavlažovat po sklizni), na podzim ošetřovat sady 1x až 3x mědí proti bakteriím *Pseudomonas* syringe. První postřik lze pro-

vést když je opadáno cca 70% listů. Pro zlepšení životaschopnosti stromů je doporučováno v prvních pěti letech natírat před zimou kmínky stromků latexem s přísadkou 3% mědi. Zajímavou informací pro pěstitele je určitě použití přípravku Signum před sklizní (1–2x), kdy dojde k prodloužení skladovatelnosti plodů meruněk až o 3 týdny!

Čipy, hotely pro včely samotářky a čmelíny... Ovocnáři a včelaři k sobě patří

Na čtyři stovky ovocnářů z praxe, z vědeckovýzkumné základny a těch, kteří poskytují služby v České republice se letos sešlo při 66. ročníku Ovocnářských dnů v Hradci Králové. Ani letos nechyběly prezentace o významu včel pro důkladné opylení, které významně zvyšuje úrodu ovoce.

Text a foto: Zdeněk Kulhánek

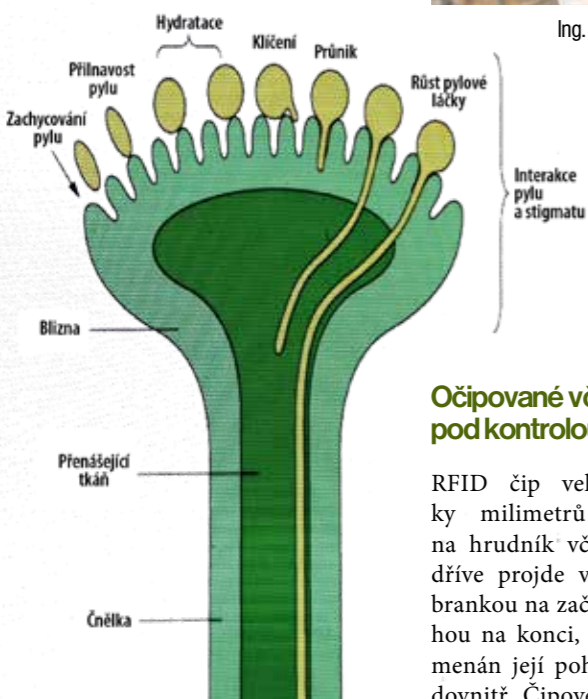
První prezentaci k tomuto tématu měl Ing. Dalibor Titěra, CSc. z Výzkumného ústavu včelařského v Dole u Libčic. Na projekci objasnil průběh opylení. Dále seznámil přítomné s využitím RFID čipů při monitorování aktivit včel a čmeláků RFID technologií.



Ing. Dalibor Titěra CSc.



Včela s RFID čipem



Průběh opylení

Očipované včely pod kontrolou

RFID čip velikosti jednotky milimetrů se umísťuje na hrudník včely. Včela nejdříve projde v česně jednou brankou na začátku, poté druhou na konci, čímž je zaznamenán její pohyb z úlu nebo dovnitř. Čipové brány reagují na RFID čip s unikátním číslem

ným identifikátorem. Tím je rozpoznána konkrétní včela. Monitorovací zařízení ukáže, jak dlouho je konkrétní včela v úlu a mimo něj. Pokud se některé včely nevrátí, zařízení monitoruje jejich úbytek, což se projeví například při ošetření porostů pesticidy, které mají za následek výrazné zeslabení včelstev. Ing. Titěra dále seznámil ovocnáře s tím, že nejvíce včely trápí na stanovištích nedostatek vody, jejíž stabilní zdroj potřebují čtyřicet hodin denně, což má význam zejména v časném jaru, kdy je za chladných dnů pro ně nebezpečné létat pro vodu. Dále to je nerovnoměrnost potravinových zdrojů v prostoru a čase. Stále aktuálnější bývá „zavčelení“ krajiny, kde na kilometr čtvereční se počet včelstev pohybuje od jednoho až do bezmála 160. V České republice je na čtvereční kilometr v průměru osm včelstev, což už je moc. Příznivou zprávou však je, že akutních otrav včelstev v posledních letech ubývá.



Doc. Mgr. Petr Bogusch, Ph.D.



Hotely pro včely samotářky

Hotely pro samotářky a čmelíny

Další přednášející doc. Mgr. Petr Bogusch, Ph.D. vedoucí katedry biologie přírodovědné fakulty Univerzity v Hradci Králové. seznámil ovocnáře s přehlíženými, avšak důležitými opylovači, jimiž jsou samotářské včely. Z nich se

opylování ovocných stromů zúčastní zednice (*Osmia cornuta*) a další druhy rodu. Ovocné plodiny mimo včely medonosné a čmeláků opylují rovněž pískorybky a zmíněné zednice. Pro samotářské včely ochránci přírody instalují umělá hnízdiště, tzv. hmyzí hotely, které můžeme vidět jak ve volné přírodě, na zahrádkách, v městské zeleni, či

dokonce na okraji parkovišť supermarketů.

V ovocných sadech přibývají tzv. čmelíny což jsou úly pro čmeláky. Výhodou pro ovocnáře je, že čmeláci na rozdíl od včel létají i při teplotách pod 10 °C. Pro větší pestrost opylovačů v přírodě jsou přínosem pestrobarevné louky s bohatým zastoupením různých rostlin.



Čmelín

Jednalo se o zajímavá témata a zejména k významu samotářských včel v naší krajině se v některém z příštích vydání časopisu Vinař – sadař ještě vrátíme.

INZERCE

POMOLOGIE OVOCE Jádroviny Peckoviny

• počet stran: 200 str / 240 str • pevná vazba • rozměr: 154 x 216 mm • Rok vydání: 2024

Publikace si kladou za cíl nejenom přinést pouhý výčet odrůd, které můžete na svých zahradách nebo v sadech pěstovat, ale zároveň pomoci s výběrem odrůdy do konkrétních podmínek, seznámit čtenáře se základy při pěstování ovocných dřevin. Smyslem knih však není sloužit jako učebnice. Bez alespoň orientačních dovedností Vás poměrně stručný úvod ovocné stromy pěstovat naučí. Zároveň byla snaha, aby v obecných úvodech k jednotlivým druhům byly obsaženy přesně ty podstatné a zároveň praktické informace, bez nichž se při sadáření neobejdete. Obecné úvody jsou děleny tradičně od základní části zahrnující původ a dělení druhu do skupin, nároky na stanoviště, přes podrobněji rozepsané pěstování a speciální část věnovanou nejdůležitějším chorobám a škůdcům, až po vysvětlení konstrukce popisů jednotlivých odrůd, což je důležité pro pochopení jednak různorodosti odrůd v rámci ovocných druhů a jednak též pro samotný výběr odrůdy konečnými uživateli.



Samotné popisy jednotlivých odrůd obsahují hned v úvodu velmi jednoduché rozdělení podle doby zralosti a pomologického dělení, podle vhodnosti využití plodů a konečně podle vhodnosti pro různé pěstitelské oblasti. Vlastní popisy jednak spolu s fotografií plodů poskytnou vcelku podrobnou informaci o vlastnostech stromů a zvláště pak plodů, ale také napoví o kvalitě plodů, hlavně tedy jejich chuti. Kapitola závěrečná, nazvaná „Celkové hodnocení“ pak vyzdvihuje převážně kladné případně záporné vlastnosti odrůdy a některé další důležité informace, např. o různé odolnosti proti chorobám, mrazu, vhodném využití plodů atd.

Jak objednat:

- 1. mobil: 774 774 282
- 2. e-mail: obchodni@agriprint.cz, obchod@profipress.cz
- 3. viz objednávky na www.agriprint.cz, www.obchod.profipress.cz

• Cena jedné publikace **390 Kč**
• Cena obou publikací **700 Kč**



Vratislav Novák, otec (uprostřed), Dalibor Novák, syn (vlevo), Vratislav Novák, syn (vpravo)

Představujeme české a moravské lihovary: Lihovar Karfíkův dvůr v Košticích

Název Karfíkův dvůr je vyjádřením úcty následníkům rodinné firmy k jejímu zakladateli a dědovi Václavu Karfíkovi. Předci zde žili a pracovali na statku již od roku 1740! Stejně jako i v mnoha podobných případech, byl po revoluci statek v roce 1996 vrácen rodině v restituci. Farma Karfíkův dvůr se nachází v obci Košnice v okrese Louny. Diskuse o ovoci, lihovaru a ovocných pálenkách se zúčastnili Vratislav Novák, otec a genealog a synové Ing. Vratislav a Dalibor Novákové.



Znak obce Košnice

Ing. Michal Vokřál, CSC.

► Předpokládám, že váš lihovar vznikl z potřeby zpracování velkého množství vlastního ovoce?

Původním záměrem firmy Karfíkův dvůr byla intenzivní ovocnářská výroba na výměře 8,5 ha ovocných sadů. V současné době ale již ovoce nepěstujeme, pouze je nakupujeme. Příčin byla celá řada, včetně existující závisti a likvidace všeho, co se sadařstvím souviselo (závlaha, výsadba, atd.). K tomu se přidaly ještě problémy s prodejem ovoce a hlavně jeho cenou, navázané od roku 1998 na dovozy ovoce ze zahraničí. Nebyli jsme schopni konkurovat dovozovým dum-

pingovým cenám ovoce. Proto jsme okopírovali praxi rakouských ovocnářů. a k pěstování ovoce přidali nadstavbu. Nejdříve jsme vybudovali elektrickou infrazušárnu a produkovali křížaly. Cenově nás odrovnali laciné čínské dovozy sušeného ovoce. Po třech letech jsme od sušení přešli na moštování ovoce pro pěstitele ovoce. Po úspěchu moštování následovala stavba a činnost palírný ovoce. Začínali jsme s pěstitelským pálením pro pěstitele vlastního ovoce. Později jsme postavili lihovar pro pálení našeho ovoce za účelem prodeje ovocných lihovin. Obliba pálenek ale způsobila nedostatek

vlastního ovoce. Z tohoto pohledu jsou nejproblematičtější druhem jablka, ne tak třešně a višně. Slabinu jablek spočívající v dlouhé vegetaci vyvažuje možnost dlouhodobého skladování. I proto jsme začali ovoce postupně nakupovat v našem blízkém okolí od větších pěstitelů z regionu Zahrady Čech (Slaný, Klapý, Židovice, Třebívlice, Roudnice n.L. a další). Nakupované ovoce nikdy nebylo ze zahraničí. Vždy kupujeme, až když cena klesne. Nemáme jinak možnost, jakým způsobem ovlivnit finální cenu pálenky, než díky ceně použité suroviny.

Provozujeme pěstitelskou pálenici i ovocný lihovar. V převážné většině nám pěstitelé vozí čerstvé a kvalitní

ovoce, ne kvas. Pro pěstitelské pálení množství dodaného ovoce není omezeno. Pro výrobu vlastních ovocných pálenek nakupujeme minimálně jeden kamion, což je 5 tun ovoce pro jeden kvasný tank. Důvodem je co nejrychlejší výroba kvasu a zpracování najednou.

► Na jaké produkty se zaměřujete?

Odrůdové destiláty nevyrobíme, ale druhové ano. Lidé odrůdy neznají. My jsme rádi, když rozpoznají meruňku od švestky, resp. slivovici od meruňkovičky, nebo calvados od slivovice.



Archivní destiláty

Není zde tradice jako na Moravě, používat dodaný kvalitní ovocný kvas. Po jeho zpracování vydáváme za úplatu jednotlivým pěstitelům pravý ovocný destilát vyrobený z jimi dodaného ovoce. V palírně používáme plyn a plynové hořáky. Dále se věnujeme hiporehabilitačnímu areálu s ambulancí rehabilitací a také půjčovně jízdních kol a lodí! Dnes farma obdělává 32 ha zemědělské půdy.

► Jaký je podíl pěstitelského pálení na celkové roční výrobě destilátů?

Vždy záleží na průběhu sezony. Při dostatku ovoce představuje pěstitelské pálení 2/3 celkové výroby. V jiném roce to ale může být 50 : 50 %. Maximum naší výroby se koncentruje do období od září do ledna. Ale tím, že zpracováváme například i pivo a víno a také vyrábíme méně tradiční pálenky z jahod, malin, jeřabin, popřípadě i ze sušených plodů, natahujeme výrobu na 10 až 12 měsíců.

► Kdo je výrobcem destilační kolony?

K dispozici máme klasickou, dvoukotlovou destilační kolonu, kterou vyrobila firma Pacovské strojírny. Její „klobouky“ i potrubí, vše je v destilační aparatuře v měděném provedení. Měď je ideálním kovem pro výrobu destilátu. Lisovaný nerez je sice levnější, ale chuť destilátu je potom jiná. Poloautomatická výroba je založena na našem ručním ovládní čidel a dlouholetých zkušenostech. Počítač výrobní proces destilace neřídí.

► Váš současný sortiment je velmi široký. Který výrobek je nejprodávánější? A který je nejděle na trhu?

Díky tomu, že náš sortiment výrobků je široký, musíme destiláty rozdělit do několika skupin: klasické (např. slivovice, hruškovice), méně obvyklé (např. pivovice), barique (např. brandy, slivovice, calvados), calvados s medem, jalovcový a bylinný destilát, průtahové destiláty (macerace plodů v lihu, např. jahodovice, malinovice) a likéry (např. Ořechovka).

Likéry s 20 % alkoholu mají u lidí úspěch. Proto jsme jejich sortiment rozšířili na výrobu likéru jeřabinového, šípkového, mátového, anýzového a pivního s vanilkou. Při výrobě našeho širokého sortimentu vycházíme z rodinných receptur, ale konečnou podobu všem dodává bratr Dalibor. Všechno jsou klasické přírodní produkty bez přídavků barviv, konzervantů a aromat.

Většinou se prodávají lahve 0,5l, ale v nabídce jsou i 0,2l a různá atypická dárková balení.

Nejprodávánějším výrobkem jsou slivovice a hruškovice, nejděle na trhu je calvados, s kterým jsme začínali naši lihovarnickou činnost v roce 2000. Cestováním lidí do zahraničí se jim rozšířily i „destilátové obzory“ a začali se zajímat např. i o calvados nebo hruškovici Williams. Oba dříve podceňované destiláty jsou dnes již v oblibě na úrovni slivovice.

► Jak se bráníte octomilce?

Octomilka je standardní problém všech vinařství a lihovarů. Nejúčinnější ochranou je průvan a pravidelná, každodenní hygiena.

► Jak se švestky, meruňky, třešně vypeckovávají? Co děláte s peckami?

V lihovaru používáme poměrně velký univerzální, polský od-



Destilační kolona



Atypická balení

peckovač. Pracuje na principu pýchů a dvou válců. Jeden je pryžový, druhý jako kovový ježek. Do vaničky padá dužnina, na druhou stranu pecky. Mechanicky lze odpeckovač upravit dle velikosti pecky. Pecky nacházejí uplatnění ve výrobcích Chráněných dílen nebo končí v kompostu či bioplynce.

► Kolik ročně vyrobíte vlastních ovocných destilátů?

Množství vyrobených destilátů je přímo úměrné průběhu sezony, resp. výši úrody ovoce. Velmi špatnou sezonou byl rok 2023. I z toho důvodu zpracováváme 4 až 20 tun ovoce ročně. Naše výrobky nedodáváme do řetězců. nejsme tedy vázáni smlouvami a množstvím výrobků v daném

roce. Výrobu prodáváme sami pechů a dvou válců. Jeden je pryžový, druhý jako kovový ježek. Do vaničky padá dužnina, na druhou stranu pecky. Mechanicky lze odpeckovač upravit dle velikosti pecky. Pecky nacházejí uplatnění ve výrobcích Chráněných dílen nebo končí v kompostu či bioplynce.

► Doporučujete vaše pálenky jako aperitiv nebo digestiv?

Pálenka může mít obojí využití. V rámci osvěty vysvětlujeme zákazníkům, že pálenka není pro zahřátí v zimních měsících. Právě naopak. Pálenka by se měla konzumovat hlavně v letních měsících! Tehdy se využívají její schopnosti mírné dehydratace. Dáte si „panáčka“ a ani při manuální celodenní práci se nezpotíte a ani neunavíte.